

Fiche 2: Verordening inzake financiering interventies Europees Oriëntatie- en Garantiefonds
Landbouw

Titel:

Voorstel voor een Verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1883/78 betreffende de algemene regels voor de financiering van de interventies door het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw, afdeling Garantie

Datum Raadsdocument: 9 februari 2005
Nr. Raadsdocument: 6206/05
Nr. Commissiedocument: COM (2005) 27 definitief
Eerstverantwoordelijk ministerie: LNV in nauwe samenwerking met FIN

Behandelingstraject in Brussel: AGRIFIN, CSA, Landbouw – en Visserijraad

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

In de Unie is op dit moment sprake van overproductie van graan, met name in de nieuwe lidstaten in centraal Europa. Door de gestegen productie wordt veel graan voor interventie aangeboden, aangezien de productprijzen onder de Communautaire vastgestelde interventieprijzen zakken. De nationale overheid is verplicht de voor interventie aangeboden hoeveelheden op te kopen. Sinds november 2004 bedragen de aangeboden hoeveelheden graan voor interventie in de EU zo'n 3,45 miljoen ton. Een aantal Oosteuropese landen, met Hongarije voorop, ziet zich voor afzet en (interventie)capaciteitsproblemen gesteld.

De landen met de grote interventievoorraden graan worden nu ook geconfronteerd met additionele nationale financiële lasten. Ten behoeve van de aankoop lenen de lidstaten namelijk de benodigde middelen tegen de geldende nationale rentevoeten. De Gemeenschap compenseert deze rentelasten door middel van een uniforme rentevoet. De uniforme rentevoet wordt jaarlijks vastgesteld. Hongarije, dat grote interventies moet financieren en kampt met een zeer hoge rente, heeft bij de Commissie een verzoek ingediend voor compensatie van de extra rentekosten. De Commissie wil deze compensatie bieden door aanpassing van verordening (EG) 1883/78, die het mogelijk maakt om lidstaten financiële compensatie te verlenen bij een (nationaal) betaalde rente die meer dan twee maal zo hoog is als de uniforme rente. De verordening was begin jaren '90 voor het laatst van kracht.

De uniforme rente voor het begrotingsjaar 2005 bedraagt 2,2%. Gegeven de mogelijkheid voor compensatie die Verordening (EG) 1883/78 biedt, komen landen met een rente van boven de 4,4% in aanmerking voor financiële compensatie. De rente in Hongarije bedraagt bijna 12%. De Commissie stelt voor om voor de begrotingsjaren 2005, 2006 en 2007 lidstaten compensatie te bieden die een rente hebben die tweemaal zo hoog is als de uniforme rente. Jaarlijks zou deze compensatie dan € 18,3 miljoen bedragen. Hiervan zou dan € 16,9 miljoen ten goede van Hongarije komen.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 37 EG verdrag / Verordening 1605/2002 Financieel Reglement Algemene Begroting Europese Gemeenschappen / Verordening 1258/1999 Financiering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Raad met gekwalificeerde meerderheid, adviesrecht EP.

Instelling nieuw Comitologie-comité: nee

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: positief. De Gemeenschap is exclusief bevoegd op het terrein van het markt- en prijsbeleid van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Proportionaliteit: twijfelachting. Tegen de achtergrond van het ingezette hervormingsbeleid van het GLB dient terughoudendheid te worden betracht met het intensiveren van marktsteun.

Consequenties voor de EU-begroting:

Het voorstel van de Commissie heeft betrekking op een jaarlijks bedrag van € 18,3 miljoen voor de begrotingsjaren 2005, 2006 en 2007. Al naar gelang de omstandigheden (omvang van de interventies en hoogte rentevoet) kan het bedrag hoger of lager uitvallen. Met name voor de begrotingsjaren 2006 en 2007 is de raming van de Commissie hoogst onzeker. Voor geen van deze begrotingsjaren is vooralsnog voor dit bedrag voorzien. Voor het begrotingsjaar 2005 dient er een aanvullende begroting te worden opgesteld of een kredietoverschrijving plaats te vinden. De uitgaven voor de marktmaatregelen 2005 kent een financiële marge van bijna € 1,8 miljard. Indien de Raad instemt met de additionele middelen ad. € 18,3 miljoen zou dit via deze marge opgevangen moeten worden.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Het voorstel heeft geen nationale financiële consequenties voor Nederland. Los van de renteproblematiek heeft Hongarije een capaciteitsprobleem voor wat betreft de opslag van graan voor interventie. Hongarije heeft dan ook al aan verscheidene lidstaten (Duitsland, België) gevraagd om graan bestemd voor interventie te mogen opslaan, echter nog niet aan Nederland.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): geen.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

Het voorstel is van toepassing voor uitgaven gedaan vanaf 1 oktober 2004. De ingangsdatum betreft aldus het begrotingsjaar 2005 voor interventie.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: Geen.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland is van mening dat er een structurele oplossing voor de overproductie van granen binnen de Unie gevonden dient te worden. Tevens zou interventie vanuit de overheid tot een minimum beperkt moeten worden en uiteindelijk zou door middel van marktwerking stabilisering bereikt moeten worden.

Vooralsnog heeft de Commissie het instrument van de interventie van toepassing verklaard. Activering van verordening (EEG) nr. 1883/78 van de Raad biedt in dit soort specifieke gevallen lidstaten de mogelijkheid een beroep te doen op additionele financiële compensatie indien betaalde rente meer dan twee maal zo hoog is als de uniforme rente. Er zijn echter twee principiële redenen te noemen waarom de Unie terughoudend zou moeten zijn met compensatie. Ten eerste vloeit de hoge rente in Hongarije voort uit eigen beleid waarvoor de Unie niet zou moeten opdraaien. Ten tweede zou in het kader van de ingezette hervorming van het GLB terughoudendheid betracht moeten worden ten aanzien van de intensivering van marktsteun.

Daarnaast dienen de budgettaire consequenties voor de EU-begroting zo beperkt mogelijk te blijven. Zeker gegeven het feit dat de landbouwbegroting een stringent maximumplafond kent en de ingezette en toekomstige hervormingen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid hieronder gefinancierd dienen te worden, is een zekere budgetdiscipline vereist. Voor de marktuittgaven voor 2005 heeft de Raad al voor de nodige budgetrestrictie gekozen door een financiële marge van € 1,8 miljard in te

stellen. Tot slot is gebleken dat de door de Commissie gehanteerde veronderstellingen betreffende het voorstel nog veel onzekerheden kent.

Gelet op het bovenstaande is Nederland tegen het voorstel in de huidige vorm.